

Forvaltningsplan for hjortevilt
Flå kommune
2026 – 2030

HØRINGSUTKAST 08.05.2026

Innhold

Kommunale mål for hjorteviltforvaltningen i Flå	3
Overordnede kommunale mål	3
Roller og ansvar i hjorteviltforvaltningen.....	3
Definisjoner	4
Elg:	5
Status:.....	5
Overordnede mål for elgforvaltningen	5
Konkrete mål for elgforvaltningen	5
Virkemidler for måloppnåelse	6
Bestandsplanbasert forvaltning	6
Hjort:.....	9
Status:.....	9
Overordnede mål for hjorteforvaltningen	9
Konkrete mål for hjorteforvaltningen	9
Virkemidler for måloppnåelse	10
Rådyr:	10
Overordnede mål for rådyrforvaltningen	10
Virkemidler for måloppnåelse	10
Rapportering og kontrollrutiner for hjortevilt.....	11

Kommunale mål for hjorteviltforvaltningen i Flå

Overordnede kommunale mål

Flå skal ha en forvaltning av hjortevilt som ivaretar bestandenes og leveområdenes produktivitet og artsmangfold. Det skal legges til rette for en lokal og bærekraftig forvaltning med sikte på nærings- og rekreasjonsmessig bruk av hjorteviltressursene. Forvaltningen skal videre sikre bestandsstørrelser som fører til at hjortevilt ikke forårsaker uakseptable skader og ulemper på andre samfunnsinteresser.

Den kommunale hjorteviltforvaltningen skal være tydelig og forutsigbar på roller og ansvar.

Jakt i Flå skal foregå innenfor rammene av gjeldende lovverk og utøvelsen skal gjennomføres i henhold til viltressurslovens § 21 (human jakt). Jakt og fangst skal utøves på en slik måte at viltet ikke utsettes for unødige lidelser og slik at det ikke oppstår fare for mennesker, husdyr og ikke forårsaker skade på eiendom.

Roller og ansvar i hjorteviltforvaltningen

Kommunen: Etablerer overordnede mål for utviklingen av hjorteviltbestandene. Ivaretar andre interesser (jordbruk, skogbruk, påkjørsler, naturmangfold, offentlige interesser etc). Fastsetter minsteareal, godkjenner vald og bestandsplanområder, tildeler fellingskvote og behandler skadefellingssøknader.

Grunneier: Enerett til jakt på sine arealer. Samarbeider om hjorteviltforvaltningen gjennom vald og bestandsplanområder, samt organiserer jakten gjennom jaktfelt. Utarbeider bestandsplaner som er i tråd med kommunale målsettinger.

Definisjoner

Jaktrettshaver: Retten til å jakte på egen eiendom tilhører grunneier hvis ikke annet er bestemt, jf. viltressursloven §33.

Minsteareal: Begrepet har to rettsvirkninger:

1) Størrelsen på det tellende arealet som normalt skal ligge til grunn for hver fellingstillatelse som jaktrettshaverne har krav på.

2) Arealstørrelsen på det minste sammenhengende området som offentlig myndighet kan godkjenne som et vald.

Minsteareal fastsettes av kommunen gjennom lokal forskrift for elg, hjort og rådyr

Tellende areal: Tellende areal er det arealet som legges til grunn ved tildeling av fellingstillatelser. For rådyr, elg og hjort skal hovedsakelig arealer av produktiv og uproduktiv skog og arealer av myr under skoggrensa regnes med.

Vald: Det geografiske området som er offentlig godkjent for jakt på en eller flere hjorteviltarter, og som får tildelt fellingstillatelse fra kommunen. Vald er den enheten som rapporterer fellingsresultater til det offentlige.

Jaktfelt: Dersom et vald deles opp av jaktrettshaverne, for eksempel slik at flere jaktlag får tildelt hvert sitt jaktområde, kalles disse jaktfelt. Jaktfeltet er den geografiske enheten som rapportering av sett elg/sett hjort gjelder for.

Bestandsplanområde: to eller flere vald som samarbeider om å utarbeide en bestandsplan for arten.

Bestandsplan: En flerårig, maksimalt femårig, plan som beskriver den årlige avskytingen av en hjorteviltart fordelt på kjønn og alder.

Elg:

Status:

- Elgbestanden etter jakt 2020 ble beregnet til 325 elg, tilsvarende 0,6 elg per km². Bestanden hadde en topp i 1997 på ca 700 elg.
- Sett-elg lå i 2025 på ca 0,5 elg per jegerdag og felt 0,07 elg per jegerdag.
- Kalve- og tvillingraten i 2025 var på hhv. 0,6 og 1,01.
- Kalvevektene ligger på ca 60 kg. Vektene har gått noe ned siste 10 år
- I 2025 ble det sett 1,6 ku per okse. De siste årene kjønnsforholdet ligget mellom 1,5 til 2 ku per okse.
- Beiteregistrering i 2022 viste i hovedsak at beitetrykket er bærekraftig, selv om det fortsatt er noe skader på furu.

Overordnede mål for elgforvaltningen

- Flå kommune har mål om en bærekraftig og genetisk robust elgbestand.
- Flå kommune har mål om en stabil elgbestand (sett kommunen samlet)
- Flå kommune har mål om en høyproduktiv elgstamme som produserer et stort høstningsverdig overskudd, til avkastning for grunneier, jaktinteresser og som matressurser.
- Elgbestanden i Flå skal være i minst mulig konflikt med jordbruk, skogbruk og trafikk.

Konkrete mål for elgforvaltningen

	Gjennomsnitt 2021 – 2025	Kortsiktige mål	Virkemiddel
Sett kalv per ku	0,55	0,65	Øke alderen. Høy andel unge dyr i avskytingen
Slaktevekt kalv	57 kg	65 kg	Øke alderen. Høy andel unge dyr i avskytingen
Slaktevekt ungdyr (kjønn samlet)	118 kg	135 kg	Redusere beitetrykk vinterstid
Ku/okse	1,9	1,5	50 % kjønnsfordeling i avskytingen på alle kategorier
Like forvaltningsgrep			Minsteareal. Stimulerer til samarbeid mellom valdene
Beiteuttak furu	11% (2022)	<35%	Beitetakst
Beiteuttak ROS	14% (2022)	<65%	Beitetakst
Konflikt med landbruk	Noe	Redusert	Veiledning og tilskudd
Store okser	Usikkert	Registrere	Starte kartlegging
Aldersfordeling			Det gjennomføres aldersanalyse av felt elg.
Trafikdrept elg	10-50 stk pr år	Reduksjon	Sikringstiltak. Informasjon. Lokale bestandsreduksjoner

Virkemidler for måloppnåelse

Virkemidler for måloppnåelse

- Jakt er det viktigste virkemiddelet for å styre elgbestanden.
- Ut fra siste års beregning bør uttaket ligge på ca 100-110 elg.
- Minstearealet må tilpasses årlig uttak i et langsiktig perspektiv.
- Grunneiers jaktrett og forvaltningsrett benyttes for å oppfylle de kommunale målene for elgforvaltning.
- Valdernes lokalkunnskap og erfaring benyttes for å sikre lokalt engasjement og lokal tilpassing i den kommunale forvaltningen.
- For å øke både slaktevekter og kalveproduksjonen bør gjennomsnittsalderen i elgbestanden økes. Kuer og okser i høyproduktiv alder gir tidlig fødte kalver, større kalver, høyere andel tvillingkalver og generelt dyr med bedre forutsetninger.
- For å øke alderen i bestanden er et høyt uttak av unge dyr en forutsetning.
- Avskytingen må legges opp på en slik måte at stammen har en hunn- og hanndyrfordeling på maksimalt 1,5 kuer per okse blant dyr eldre enn kalv, registrert via sett elg. Dette gjøres ved å tilstrebe et omtrentlig likt uttak mellom kjønnene, i alle alderskategorier.
- For å sikre et tilstrekkelig antall store okser i stammen, oppfordres valdene til å ha fokus på bevaring av store okser, samt følge opp kommunens henstilling til registrering. Store okser er et naturlig element i elgstammen, bidrar til en mer aktiv brunstperiode, gir en kvalitativt god elgstamme, høyere produksjon og gir en mer attraktiv jakt og naturopplevelse.
- Flå kommune skal stimulere til at valdene i hele kommunen har felles forvaltningspraksis, slik at det sikres en helhetlig forvaltning over store arealer.

Flå jobber for en god forvaltningsdialog med de andre kommunene. «Vilt og trafikk» inngår som en del av dette samarbeidet.

Bestandsplanbasert forvaltning

Krav til bestandsplanområdet og planen

Elgforvaltningen skal i utgangspunktet være bestandsplandrevet. Det vil si at tildelingen skal skje til bestandsplanområdene og det skal utarbeides flerårige avskytingsplaner.

For å bli godkjent som bestandsplanområde stilles det følgende krav til bestandsplanene:

1. Bestandsplanområdet eller valdet må disponere tellende areal minimum 20 ganger minstearealet for å få godkjent flerårig plan.
2. Bestandsplanen skal ha en varighet på tre til fem år. Kommunen vil arbeide for at bestandsplanene rulleres samtidig for alle bestandsplaneområdene.
3. Bestandsplanen skal inneholde:
 - a. En vurdering av hvordan elgstammen i planområdet forholder seg til kommunal målsetting.
 - b. En vurdering av hvordan elgstammen har utviklet seg i den bakenforliggende planperioden.
 - c. En tydelig beskrivelse av hvilke tiltak som må gjennomføres for at elgstammen skal harmonere med kommunal målsetting – et mål for planen.

- d. En realistisk årlig avskytingsplan som bidrar til å bringe/holde elgstammen i området så tett opp mot kommunal målsetting som mulig.
- e. En årlig evaluering av årets jakt opp mot de kommunale målene og målene i bestandsplanen.
- f. Avskytingsplanen skal minimum inneholde alle disse følgende tre dyrekategorier hvert år, og årlig planlagt uttak av hver kategori skal presiseres i antall og prosentandel:
 - i. Kalv
 - ii. 1,5 år og eldre hanndyr
 - iii. 1,5 år og eldre hodyr.

Kategoriene kan ytterligere deles opp.

Avskytingsplanen kan dele opp i ytterligere kategorier, men andelen kalv i uttaket skal presiseres uansett.

Nedklassifisering av dyr

Som hovedregel skal felte dyr klassifiseres etter reell alder. I bestandsplaner kan det vurderes nedklassifisering av skrapdyr, men dette skal ikke medføre økt totaluttak av voksne dyr. Grenser for skrapdyr må settes vesentlig lavere enn forventet gjennomsnittsvekt.

Alle dyr som nedklassifiseres skal registreres med rett alder i Hjorteviltregisteret. Kalv som felles uavhengig av kvoten skal også registreres.

Vesentlige avvik

Ved vesentlige avvik fra godkjent bestandsplan målt i felte dyr, kan kommunen gå inn for å tildele dyr etter alder og kjønn, jfr. § 16 i forskrift om forvaltning av hjortevilt, slik at forutsetningene og intensjonene i planen blir oppfylt.

Miljødirektoratet antyder at en årlig overføring på inntil ti prosent av fellingstillatelsene normalt kan aksepteres av kommunen. Kommunen bør kun unntaksvis akseptere overføring av mer enn ti prosent. Dette prosentavviket avhenger imidlertid av hvor detaljert avskytingen er beskrevet i bestandsplanen.

Overskridelse av kvoten ved planperiodens slutt anses uansett som feilskyting og behandles i henhold til viltlovens § 48. Dyra, eller verdien av dem vil da bli inndratt til fordel for kommunens viltfond.

Det regnes aldri som avvik dersom det skytes kalv i stedet for voksent dyr og 1 ½ åring. Avskyting av yngre dyr enn det planen tilsier påvirker ikke neste års kvote.

Bestandsplanområder som ikke oppfyller kommunale målsettinger i uttaket, og som systematisk oppnår skjevt uttak mellom tildelte og felte dyr, ved at man for eksempel utnytter kalvekvotene for lite, vil få økte kalvekvoter ved den videre tildelingen. Det tas løpende hensyn til tidligere års avskytinger. Alle felte dyr skal belastes tildelt kvote med mindre slaktet er kontrollert og vurdert som uegnet som mat.

Bestandsplanområdene oppfordres til selv å disponere et visst antall fellingstillatelser som skal brukes til dyr som bestandsplanområdene ønsker å premiere jaktfeltene for å ta ut, interne nedklassingsregler, ved eventuelle feilfelling eller ved behov for uttak av skadegjørende elg innenfor jakttiden.

Vald utenfor bestandsplanområde

Vald som ikke er store nok til flerårig tildeling (areal under 20 ganger minstearealet) får tildelt kvote etter § 18 i Forskrift om forvaltning av hjortevilt, det vil si kalv, hanndyr 1,5 år og eldre samt hodyr 1,5 år og eldre.

Ved årlig tildelt kvote etter §18 tildeles dyr med følgende fordeling:

- Kalv: 50 %
- Hanndyr 1,5 år og eldre: 25 %
- Hodyr 1,5 år og eldre: 25 %

For små vald oppfylles prosentfordelingen på tildelingen over flere år samlet.

Andre registreringer for å kartlegge elgstammens utvikling:

- Arbeide kontinuerlig for å øke kunnskap og innsikt i elgforvaltningen. Dette gjelder både for grunneiere og jegere.
- Gjennomføre tiltak for å redusere antall viltpåkørsler i trafikken.

Hjort:

Status:

- I 2025 ble det felt 0,48 hjort per 10 km².
- Antall felte hjort nådde en topp i 2013-2014 da det ble felt over 40 hjort årlig i kommunen. De siste 10 årene har avskytingen ligget mellom 20 og 30 hjort årlig.
- Sett-hjort data er mangelfull da hjortebestanden varierer mye innad i kommunen og mange jaktfelt ikke registrerer sett-hjort data.
- Sett-hjort ligger på ca 0,5 per jegerdag.
- Kalveraten i 2025 var på 0,7.
- Kalvevektene ligger på ca 28 kg og ungdyrvektene på ca 55 kg for bukk og 50 kg for hind.
- I 2025 ble det sett 1,5 kolle per bukk.

Overordnede mål for hjorteforvaltningen

- Flå kommune har mål om en hjortestamme i god kondisjon som produserer et høstningsverdig overskudd, til avkastning for grunneier, jaktinteresser og som matressurser.
- Det er en målsetning å holde hjortestammen på et lavt nivå for å unngå skader på skog og innmark. Dette gjennomføres med en høy tildeling av fellingstillatelser under ordinær jakt.
- Hjortebestanden i Flå skal være i minst mulig konflikt med jordbruk, skogbruk og trafikk.

Konkrete mål for hjorteforvaltningen

	Gjennomsnitt 2021 – 2025	Kortsiktige mål	Virkemiddel
Sett kalv per kolle	0,6	0,6	Øke alderen. Høy andel unge dyr i avskytingen
Slaktevekt kalv	30 kg	30 kg	
Slaktevekt ungdyr (kjønn samlet)	54	54	Redusere beitetrykk vinterstid
Hind/bukk	1,2	1,5	50 % kjønnsfordeling i avskytingen på alle kategorier
Like forvaltningsgrep			Minsteareal. Stimulerer til samarbeid mellom valdene
Konflikt med landbruk	Noe	Redusert	Veiledning og tilskudd
Store bukker	Usikkert	Registrere	Starte kartlegging
Aldersfordeling			
Trafikkdrept hjort	0-5	Lavt	

Virkemidler for måloppnåelse

- Økt bestandsplanbasert forvaltning av hjort
- Bedret datainnsamling gjennom sett-hjort og vektdata.
- Økt andel eldre bukker og koller.
- Felles forvaltningspraksis
- Bedre kunnskap om bestandsdynamikken i hjortebestandene i Flå
- Mulighet for vinterforing i vanskelig snøvintre

Rådyr:

Det rapporteres ikke data som gir grunnlag for en bestandsvurdering av rådyrstammen. Det felles årlig mellom 5-10 rådyr og det er 21 aktive rådyrvald i Flå kommune.

Rådyrstammen vil kunne svinge mye avhengig av snø/kulde og rovdyrsituasjon. I tillegg er det varierende interesse for jakt rundt i kommunen.

Overordnede mål for rådyrforvaltningen

- Økt bestand av rådyr med et akseptabel nivå på antall påkjørsler.

Virkemidler for måloppnåelse

- Stimulere til rovdyrbekjempelse
- Tiltak i vanskelig snøvintre
- Bevare eldre produksjonsdyr i år med lave bestandsnivå

Rapportering og kontrollrutiner for hjortevilt

Følgende opplysninger skal legges inn i hjorteviltregisteret (www.settogskutt.no) fortløpende og senest innen 10 dager etter avsluttet jakt:

- Sett-elg-skjema elg (for hvert jaktfelt)
- Sett-hjort-skjema hjort (for hvert jaktfelt)
- Vektskjema for felt elg (for hvert jaktfelt)
- Vektskjema for felt hjort (for hvert jaktfelt)
- Fellingsrapport/fellingstillatelsen elg (for hvert vald)
- Fellingsrapport/fellingstillatelsen hjort (for hvert vald)

All rapportering skjer elektronisk på settogskutt.no. Rapportering av felte dyr skal skje fortløpende, minimum 2 dager (48 timer) etter at dyret er felt.

I oversikt over felte dyr skal faktisk alder på dyr oppgis. For utfylling av slaktevektskjemaet gjelder at alle dyr skal veies, vekta skal ikke anslås.

Det skal sendes inn CWD-prøver for all hjortevilt i tråd med nasjonale retningslinjer. Per i dag all hjort og elg som er 2 år og eldre.

Det skal leveres tannprøver i konvolutt for alle felte elg. For hjort er tannprøver frivillig.